

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/291/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200796
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200796.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Okresný výbor Dobrovoľnej požiarnej ochrany Humenné, so sídlom Kukorelliho 60, Humenné, proti odporcovi: Okresný úrad Humenné, katastrálny odbor, so sídlom Štefánikova 18, Humenné, za účasti: Okresný úrad Humenné, so sídlom Kukorelliho 1, Humenné o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu Č.k.: V 565/14 zo dňa 9. mája 2014, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sp/14/2014-106 zo dňa 24. júna 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sp/14/2014-106 zo dňa 24. júna 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) potvrdil rozhodnutie odporcu Č.k.: V 565/14 zo dňa 9. mája 2014, ktorým správny orgán podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len katastrálny zákon), zamietol návrh navrhovateľa na vklad vlastníckeho práva, podaného dňa 13.12.2013, ktorého prílohu tvorila Hospodárska zmluva č. 6/1991 zo dňa 31.07.1991 a zúčtovanie nákladov na výstavbu Združenej prevádzkovej budovy, uzavretej medzi Okresným úradom Humenné a navrhovateľom.

Navrhovateľ svojím návrhom žiadal vykonať vklad do katastra nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, parcela číslo 3939/9 o výmere 187 m², parc. č. 3939/10 o výmere 964 m² a parc. č. 3939/8 o výmere 230 m² pre navrhovateľa v podiele 910/10000. Z Hospodárskej zmluvy číslo 6/1991 vyplýva, že sa jedná o Zmluvu o združenej prevádzke a spoločnom užívaní združenej prevádzkovej budovy Okresného úradu Humenné, uzavretej podľa vyhlášky č. 151/1978 Zb. o združovaní prostriedkov organizácií v znení vyhlášky č. 16/1984 a č. 22/1986 Zb. a Hospodárskeho zákonníka č. 103/1990 Zb.

Zmluva bola uzavretá medzi vlastníkom - Okresným úradom Humenné a spoluvlastníkom a užívateľom -

Okresným výborom dobrovoľnej požiarnej ochrany Humenné. Z článku 2., Predmet a účel zmluvy, nepochybne vyplýva, že predmetom a účelom hospodárskej zmluvy je stanovenie podmienok prevádzky a spoločného užívania združenej prevádzkovej budovy na Kukorelliho ulici v Humennom, ktorá je v spoluvlastníctve zmluvných strán a ostatných organizácií.

Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku vyplýva, že súd sa stotožnil s názorom odporcu, podľa ktorého Hospodárska zmluva číslo 6/1991 zo dňa 31. 7. 1991 vrátane zúčtovania nákladov na výstavbu združenej prevádzkovej budovy nie je spôsobilá na zápis práva k nehnuteľnostiam, a to vkladu vlastníckeho práva tak, ako to požadoval navrhovateľ. Nejedná sa o zmluvu, ktorá by upravovala prevod vlastníckeho práva ku konkrétnym nehnuteľnostiam. Podľa výpisu z Listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie I., na ktorom sú evidované parcely číslo: 3939/8, 3939/9, 3939/10 a stavba postavená na parcele číslo 3939/10, súpisné číslo XXXX, je vlastníkom predmetných nehnuteľností Slovenská republika a správcom, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Okresný úrad Humenné teda nie je oprávnený nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami a navrhovateľ preto v konaní nepredložil zmluvu ani inú verejnú listinu spôsobilú na povolenie vkladu vlastníckeho práva.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Voči rozsudku Krajského súdu v Prešove podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že žiadal súd, aby na základe priložených dokumentov zrušil rozhodnutie odporcu pre nesprávny postup a rozhodnutie o nesprávnej veci - o podieloch na pozemkoch, ktoré neboli predmetom opravy ani vkladu. V návrhu na opravu a vklad sa jedná o nehnuteľnosti a nie o parcely.

Podľa jeho názoru, krajský súd nesprávne označil za navrhovateľa Okresný výbor dobrovoľnej požiarnej ochrany v Humennom, tým mal byť Okresný úrad v Humennom, ktorému vyplýva povinnosť zo zákona konať. Účastníkom konania nebolo vlastníkom nehnuteľnosti ani ostatní užívatelia. Podľa jeho názoru, zmluva o výpožičke je protizákonná a neplatná, keďže nebola uzatvorená v zmysle zákona o správe majetku štátu ani O.s.p. Zmluvami o výpožičke bola založená diskriminácia združujúcich užívateľov, ktorí nemôžu riadne užívať a starať sa o svoj majetok. Konečné vyúčtovanie investičných nákladov preukazuje, kto finančne prispel na výstavbu, pričom platbou vzniklo aj vlastnícke a užívacie právo. Hodnovernosť zápisu v katastri bola spochybnená, pretože vlastníctvo je zapísané na štyroch listoch.

Navrhovateľ ďalej poukázal na ďalšie konania vedené odporcom ohľadom opravy chyby v katastrálnom operáte.

Citoval jednotlivé ustanovenia katastrálneho zákona, a pripojil jednotlivé listiny predložené katastru nehnuteľností, ako aj vzájomnú korešpondenciu.

Na výzvu súdu o doplnenie odvolania navrhovateľ v podaní zo dňa 16. 9. 2015 uviedol, že nežiadal Krajský súd v Prešove o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. k. V 565/14 zo dňa 9. mája 2014 a ani iných rozhodnutí katastra.

Navrhovateľom v takomto konaní mal byť Okresný úrad v Humennom, ktorý je správcom objektu a problém neriešil. Uviedol, že v roku 2011 požiadal vtedajšiu správu katastra o vykonanie opravy a vklad (zápisom), k čomu doložil Hospodársku zmluvu číslo 6/1991 a zúčtovanie finančných nákladov spojených s výstavbou združenej prevádzkovej budovy. Správa katastra to odmietla s tým, že sa mal dohodnúť s vlastníkom na podieloch. Podiely sú nemenné, pretože vychádzajú z výšky zaplatených finančných prostriedkov, v jeho prípade 9,1 % z celkových nákladov.

Navrhovateľ žiadal súd, aby odporcovi uložil povinnosť vykonať opravu a zápis v katastrálnom operáte v súlade s Hospodárskymi zmluvami číslo 177, 178 a 178a/1991 a vyúčtovaním finančných nákladov na výstavbu. Podľa jeho názoru je List vlastníctva číslo XXXX platný a neplatnými sú listy vlastníctva číslo XXXX a XXXX. Okresný súd odstúpil vec na riešenie katastru. Krajský súd v Prešove rozhodol o

povinnosti katastra konať a prijať rozhodnutia.

Navrhovateľ očakával, že list vlastníctva číslo XXXX bude doplnený zápisom o vlastníckych právach štrnástich združujúcich užívateľov podľa konečného zúčtovania nákladov spojených so združenou prevádzkovou budovou a v súlade so zmluvami z roku 1991. Navrhovateľ nepovažuje za svoju povinnosť navrhovať súdu ako má postupovať a rozhodnúť. Potrebné listiny a informácie sa nachádzajú v spise a na ich základe môže byť spravodlivo rozhodnuté. Konanie na Krajskom súde v Prešove považuje za nezákonné a zbytočne zdĺhavé.

Oporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu doručenému súdu dňa 12. 10. 2015 uviedol, že zotrváva na svojich podaniach a stanoviskách a navrhuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby napadnutý rozsudok potvrdil v plnom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 1.7.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Súdy prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Úlohou odvolacieho konania je preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý po preskúmaní zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného v napadnutej časti dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná.

Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie odporcu č. V-565/2014 zo dňa 09.05.2014, ktorým odporca zamietol návrh navrhovateľa na vklad vlastníckeho práva vyplývajúceho z Hospodárskej zmluvy číslo 6/1991 zo dňa 31. 7. 1991 a zúčtovania nákladov na výstavbu združenej prevádzkovej budovy k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území I., zapísaných na LV číslo XXXX ako pozemky registra C- KN parcelné číslo 3939/8, zastavané plochy a nádvoria o výmere 230 metrov štvorcových, parcelné číslo 3939/9, zastavané plochy a nádvoria o výmere 187 metrov štvorcových a parcelné číslo 3939/10, zastavané plochy a nádvoria o výmere 964 metrov štvorcových.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu odporcu, v ktorom sa nachádza uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/ 69/2013- 298, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 1. 2014, z ktorého vyplýva, že súd pred vydaním rozhodnutia v danom konaní skúmal procesnú spôsobilosť subjektu - Okresný výbor dobrovoľnej požiarnej ochrany v Humennom, so sídlom Kukorelliho 60, Humenné a zistil na základe dokladov obdržaných z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako príslušného orgánu na registráciu občianskych združení a Dobrovoľnej požiarnej ochrany so sídlom Bratislave, že predmetný subjekt zanikol zlúčením s ďalšími organizačnými zložkami v Medzilaborciach a Snine dňom účinnosti aktuálnych stanov a ich registráciou, dňa 21. 12.

2007. Po zlúčení bol vytvorený Územný výbor dobrovoľnej požiarnej ochrany Humenné, ktorý má procesnú spôsobilosť. Okresný výbor dobrovoľnej požiarnej ochrany v Humennom teda neexistuje, nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti, nie je právnickou osobou a nemôže samostatne vystupovať v právnych vzťahoch.

Okresný súd Humenné v konaní č. 21C/32/2012-270 uznesením zo dňa 19.4.2013, z dôvodu nedostatku procesnej spôsobilosti navrhovateľa, zastavil konanie o určení platnosti Hospodárskej zmluvy číslo 6 /1991 o združenej prevádzke a spoločnom užívaní združenej prevádzkovej budovy. Z tohto istého dôvodu aj Krajský súd v Prešove zastavil odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 11Co/69/2013.

Podľa ust. § 19 O.s.p., spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa ust. § 134 O.s.p., listiny vydané súdmi Slovenskej republiky alebo inými štátnymi orgánmi v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitnými predpismi vyhlásené za verejné potvrdzujú, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak, i pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje.

V danom prípade bola v spise založená verejná listina, kópia uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/69/2013-298, z ktorej vyplýva, že navrhovateľ nemá procesnú spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania. Zo zistení obsiahnutých v odôvodnení predmetného rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ, Okresný výbor Dobrovoľnej požiarnej ochrany Humenné, bol dňom 21. 12. 2007 zrušený, zanikol zlúčením s ďalšími organizačnými zložkami a na jeho miesto nastúpil právny nástupca, Územný výbor Dobrovoľnej požiarnej ochrany v Humennom.

Podľa ust. § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

V konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 6Sp/14/2014, súd neprihliadol na predmetné zistenie, predstavujúce prekážku konania a ani sám neskúmal procesnú spôsobilosť navrhovateľa.

V právnej praxi je dôležité vedieť, kto a pri splnení akých predpokladov má mať, či už pri rozhodovaní správneho orgánu v konkrétnej veci alebo v konaní pred súdom, postavenie účastníka konania. Aby osoba bola účastníkom konania, musí byť nositeľom zákonného práva, právom chráneného záujmu alebo povinností. Osobitné zákony ustanovujú, kto a za akých podmienok je nositeľom zákonného práva alebo povinností a je potrebné pri určovaní účastníkov konania skúmať, či konkrétna osoba je jej nositeľom.

Procesná spôsobilosť je súčasťou spôsobilosti osoby na právne úkony. Správny orgán aj súd je povinný všímať si vždy z úradnej povinnosti, či je účastník konania procesne spôsobilý, a to počas celého konania. Procesná spôsobilosť právnických osôb (a teda aj navrhovateľa ako občianskeho združenia), vzniká a zaniká spolu so vznikom a zánikom týchto osôb. Splnenie podmienky občianskoprocenej subjektivity si súd všíma aj bez návrhu po celý čas konania. Jej nedostatok je prakticky neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania (§ 104 ods. 1).

Napriek okolnosti, že procesná spôsobilosť navrhovateľa bola spochybnená verejnou listinou, a to uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 11Co/69/2013 zo dňa 26. novembra 2013, krajský súd v tomto konaní pred vydaním napadnutého rozsudku neskúmal, či boli splnené všetky podmienky na konanie, a či navrhovateľ je subjektom spôsobilým na to, aby mohol byť účastníkom súdneho konania.

V spise krajského súdu sa nenachádzajú žiadne iné doklady preukazujúce procesnú spôsobilosť navrhovateľa, citované rozhodnutia nie sú originálmi, resp. overenými kópiami listín, a preto odvolací súd nemohol zo zabezpečených dôkazných prostriedkov jednoznačne ustáliť, či konaniu vo veci nebránila neodstrániteľná prekážka, a či nebol dôvod pre iný postup (napr. podľa § 250d ods. 3 O.s.p. v

spojení s ust. § 104 ods. 1 O.s.p.).

Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že je potrebné rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sp/14/2014-106 zo dňa 24. júna 2015 zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. b) a h) O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude zadovážiť si podklady pre posúdenie procesnej spôsobilosti navrhovateľa a až po zistení, že konaniu nebráni prekážka, ktorú nie je možné odstrániť, vo veci znova rozhodnúť, prípadne konanie zastaviť.

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Krajský súd v Prešove súčasne s vydaním nového rozhodnutia rozhodne aj o trovách konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového konania).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.